

Jaarplan 2020

Mr. Hans
van Mierlo
Stichting

Leeswijzer

Voor het eerst maakt dit jaarplan onderscheid tussen langer lopende onderzoeken (deel I) en kortlopende *policy papers* (deel II), waar de VMS in 2020 aan werkt. Deel III beschrijft overige activiteiten voor 2020. Tot slot worden in deel IV de vaste activiteiten van de Mr. Hans van Mierlo Stichting uiteengezet. Deel V bevat het medewerkers-overzicht.

I. Onderzoeken

Europa in een veranderende wereld

Toelichting: In de afgelopen is zowel de Europese Unie zelf, als de context waarbinnen zij moet opereren, ingrijpend veranderd. Intern zien we nieuwe spanningen tussen noord en zuid over de economie, tussen oost en west over onder meer migratie, rechtsstaat en de positie ten opzichte van Rusland. En meerdere landen zien een opkomst van rechts-populistische regeringen die ook het debat *binnen* de Europese instituties doen veranderen. Extern zien we een verschuiving in het internationaal krachtenveld van China, Rusland en de Verenigde Staten. Wat zou de visie van sociaal-liberalen op dit nieuwe Europa moeten zijn?

Medewerker(s): Afke Groen

Nieuwe technologie en democratie

Toelichting: Innovaties zoals de *deep fake technologie* (de mogelijkheid om levensechte video's te maken van een persoon. Bekend voorbeeld: President Obama die een speech houdt die hij nooit gegeven heeft), AI en algoritmes hebben verregaande consequenties voor ons publiek debat en onze democratie. Wat moet het antwoord zijn op deze ontwikkelingen?

Medewerker(s): Laura de Vries, Reindert Engwerda (stagiair)

Naar een kabinet van sociale rechtvaardigheid: Werk, kapitaal, belastingen en waarden in de nieuwe economie

Toelichting: Eind negentiende eeuw trad het kabinet Pierson aan, dat Nederland met sociale wetgeving klaar maakte voor de moderne tijd. Wat zou de agenda zijn van een dergelijk kabinet in de *roaring twenties* van de 21^e eeuw? Dit project onderzoekt de verhouding tussen werk, kapitaal, belastingen en waarden in een economie die wordt gedomineerd door platforms en (tech) multinationals.

Medewerker(s): Afke Groen, Laura de Vries, Susanne Dallinga, Coen Brummer

II. Policy Papers

In 2020 publiceert de Van Mierlo Stichting enkele korte policy papers, waarin een actueel thema belicht wordt vanuit sociaal-liberale grondslagen, met een duidelijk politiek handelingsperspectief. De hierna volgende lijst is niet limitatief.

Policy Paper 1: China en Economische veiligheid

Toelichting: Dit project onderzoekt hoe ernstig de schaduwzijde van de opkomst van China is voor de Nederlandse economische veiligheid. Moet Nederland China's opkomst voornamelijk zien als een economische kans of als een dreiging? Hoe kunnen we de omvang en impact van de nadelen het beste meten? En hoe verhoudt zich dit tot alle andere economische dreigingen waar Nederland mee te maken heeft?

Medewerker(s): Quint Hoekstra

Policy Paper 2: Profiling en big data op lokaal niveau.

Toelichting: In dit onderzoek verkende de VMS welke stappen nodig zijn om liberale waarden te beschermen in een wereld waarin big data een grote rol speelt. We zijn in de laatste fase aangekomen, waarin het onderzoek zich richt op *profiling*. Gewerkt wordt aan een handleiding voor lokale politici, waarmee zij het gebruik van profiling op basis van big data in hun gemeente kritisch kunnen bevragen. Publicatie wordt gecombineerd met diverse bezoeken aan lokale afdelingen.

Medewerker(s): Laura de Vries

Policy Paper 3: De opkomst van de gedragsoverheid. Sociaal-liberalisme, preventie en eigen verantwoordelijkheid

Toelichting: Roken, gezond eten, alcohol, sport en bewegen: steeds vaker kiest de overheid voor een programma gericht op preventie om individueel en maatschappelijk

leed en / of kosten te voorkomen. Maar wanneer is dit gerechtvaardigd? Waar ligt de grens van eigen verantwoordelijkheid, waar het gaat om het nemen van beslissingen die negatief kunnen uitpakken voor individu en maatschappij? De Van Mierlo Stichting onderzoekt dit vraagstuk aan de hand van verschillende cases om te komen tot een handreiking met voorwaarden voor politici om in te stemmen met preventieve maatregelen die raken aan de persoonlijke leefomgeving van mensen.

Medewerker(s): Coen Brummer, Daniël Boomsma (projectvrijwilliger)

Policy Paper 4: Klimaat, democratie en kansengelijkheid

Toelichting: Het halen van klimaatdoelen is een eis van onze tijd. Maar dit neemt niet weg dat daarmee alle politieke vragen rond klimaatbeleid wegvallen. Juist bij een thema dat de hele samenleving raakte, zijn politieke vragen over de gevolgen belangrijk om in het oog te houden. Wie beslist over klimaatbeleid? Welke gevolgen heeft dit beleid voor de verdeling van kansen in de samenleving? En welke doelen moeten sociaal-liberalen in het oog houden bij deze lastige zoektocht?

Medewerker(s): Vincent Hoffmans

Policy Paper 5: Een gekozen burgemeester, hoe dan?

Toelichting: Al decennia lang duurt het debat over de vraag of we burgemeesters moeten kiezen in Nederland. Vorig jaar is de benoemingsprocedure uit de Grondwet gehaald. Dit maakt de vraag urgent *hoe* burgemeesters dan wel benoemd moeten worden. Een vraag waar – ook binnen D66 – de meningen over verdeeld zijn. Dit paper doet een voorstel.

Medewerker(s): Lodi van Brussel (raadslid Leiden, projectvrijwilliger), Daan Ellinga (stagiair)

III. Overige activiteiten

Podcasts – In 2019 is gestart met het publiceren van Van Mierlo Podcasts. De eerste 10 afleveringen zijn goed ontvangen. In 2020 wordt dit voortgezet, met een nieuwe host: Daniël Schut.

De gedachtegoedstemwijzer – In de aanloop naar Tweede Kamerverkiezingen wordt een ‘stemwijzer’ ontwikkeld op basis van gedachtegoed. Overwogen wordt om samenwerking te zoeken met andere wetenschappelijk bureaus.

Vrienden van de VMS – In 2019 is in samenwerking met D66 fondsenwerving gestart met het Vrienden van de VMS-programma. Een meer laagdrempelige manier om betrokken te zijn bij de VMS en de stichting te steunen. Dit wordt in 2020 verder voortgezet en geprofessionaliseerd.

Nieuwe huisstijl en website – In 2020 wordt een nieuwe huisstijl geïntroduceerd. Dit resulteert ook, in samenwerking met D66, in een nieuwe website met meer overzicht en betere mogelijkheden om publicaties te tonen.

Digitalisering van de Canon – In 2019 is de Canon van het sociaal-liberalisme gepubliceerd. In 2020 wordt deze gereed gemaakt voor een vrij toegankelijke website, om zo meer bekendheid te genereren voor het sociaal-liberalisme als politieke stroming.

IV. Vaste activiteiten

Idee – het politiek-wetenschappelijk tijdschrift van de VMS

Toelichting: Het tijdschrift verschijnt 4x per jaar en wordt samengesteld door een onafhankelijke redactie (waarvan de hoofdredacteur in dienst is bij de VMS) en redactieraad. Eén nummer per jaar wordt gefinancierd door IDI en heeft daarom een internationaal thema. Na elk nummer volgt een publieksevenement over het betreffende thema.

Medewerker(s): Joost Röselaers

Ondersteuning Permanente Programma Commissie (PPC) en Verkiezingsprogramma Commissie (VPC)

Toelichting: De PPC pleegt permanent onderhoud aan het programma van D66 op verschillende niveaus. De komende periode staat in het teken het programma voor de volgende Tweede Kamerverkiezingen. De Van Mierlo Stichting levert de secretaris van de PPC. Met name in 2020 zal de intensiteit van dit traject toenemen, waarbij ook andere medewerkers van de VMS een rol zullen spelen. Gefinancierd door D66 is een tijdelijke kracht aangenomen om de secretaris te ondersteunen.

Medewerker(s): Susanne Dallinga, Martin van Rossum

Trainingen en cursussen

Toelichting: Sprekers geven ca. 50 'spreekbeurten' over het sociaal-liberalisme. Doelgroepen hiervoor zijn divers, maar te denken valt onder andere geïnteresseerde D66-leden op uitnodiging van afdelingen, afdelingsbestuurders, talentenklasjes en kandidaat-volksvertegenwoordigers.

In 2020 wordt een nieuwe training sociaal-liberalisme ontwikkeld. De bedoeling is dat we hierbij een juiste mix vinden tussen de geschiedenis van het (sociaal-)liberalisme, de toekomstige richting waarbij de richtingwijzers zeker aanwezig zijn maar niet als leidraad

gelden. Hier zal op basis van het geld uit de motie Jetten een tijdelijke medewerker voor worden aangetrokken.

Medewerker(s): Vincent Hoffmans, Dirk-Jan van Vliet, tijdelijk medewerker

Van Mierlo Academie Weekend

Toelichting: In 2020 wordt opnieuw een *Academie Weekend* georganiseerd, waar deelnemers kennis maken met de historische, filosofische en politieke wortels van het sociaal-liberale gedachtegoed.

In 2020-2021 wordt het Academie weekend meerdere malen georganiseerd, om zo meer mensen te bereiken.

Medewerkers: Allen

Marchantlezing

Toelichting: In 2020 wordt opnieuw de Marchantlezing georganiseerd in TivoliVredenburg, Utrecht, waarbij een internationale spreker reflecteert op het liberalisme. In 2020 is dit Glen Weyl, met Marleen Stikker als co-referent.

Medewerkers: Allen

Symposium

Toelichting: In 2020 wordt opnieuw een *Van Mierlo Symposium* georganiseerd, met een actueel maatschappelijk thema als onderwerp.

Medewerkers: Allen

VI. Overzicht van medewerkers

Medewerkers
1. Laura de Vries (VMS) – 38u p/w <i>Wetenschappelijk medewerker</i>
2. Afke Groen (VMS) – 38u p/w <i>wetenschappelijk medewerker</i>
3. Dirk-Jan van Vliet (LaBu) – 32u p/w <i>Medewerker kennis & kunde</i>
4. Susanne Dallinga (VMS) – 38u p/w <i>Secretaris Permanente Programma Commissie</i>
5. Joost Röselaers (VMS) – 16u p/w <i>Hoofdredacteur idee</i>
6. Vincent Hoffmans (LaBu) – 16u p/w <i>Medewerker ondersteuning</i>
7. Martin van Rossum (LaBu) – 32u p/w <i>Tijdelijk politiek inhoudelijk medewerker verkiezingsprogramma</i>
8. Daniël Schut (VMS) – freelance <i>Podcast presentator</i>
9. Stagiair 1
10. Stagiair 2
11. Coen Brummer (VMS / D66) – 38 u p/w <i>Directeur VMS, clustermanager gedachtegoed en internationaal</i>
12. Vacature projectmedewerker trainingen sociaal-liberalisme